

NEDELJA

NEDELJNI PREGLED VAŽNIJIH DOGAĐAJA U SVETU NAFTI I GASA

22 mart 2013.

ISPARAVA STRATEGIJA

BRISELA

Gasprom bilateralnim sporazumima probija „treći energetska paket“ EU (str.13-14)

ROSNEFT VLASNIK TNK-BP
Zatvoren posao od 55 mlrd.\$

REKORD STATOILA
Za tri godine razvio polje

SOCAR OSVAJA TURSKU
Ulaže 17. mlrd. dolara

RUSIJA: LNG IZVOZ
Uskoro slobodan izvoz LNG-a?

OBRUČ OKO DEPA
Miler: Dve posete Atini

ENI MENJA UGOVORE
Scaroini: Ovako više ne može

RUMUNIJA BEZ GASA
Rezerve za svega 15 godina

NAFTA POSLOVI

MOSKVA – Ruski naftni kolos Rosnjeft finalizovao je u četvrtak u Novo Ogarevu kupovinu firme TNK-BP i time postao najveća naftna kompanija na svetu. Jedan od dva *pari passu* suvlasnika rusko-britanskog ulaganja, BP dobija od Rosnjefta 16,7 milijardi dolara i dodatnih 12,84% akcija kompanije. Mimo toga, BP je kupio još 5,7% udela u Rosnjeftu od državne kompanije Rosneftgaz za 4,87 mlrd.\$ u kešu, i tako sa bezmalo 20% akcija postao

Ruski predsednik Vladimir Putin, CEO Rosnjefta Igor Sečin (desno) i direktor BP-a Robert Dudley (drugi s'leva) posle sastanka u N. Ogarevu, 21. marta.

MOSKVA - Dmitrij Avdejev, koji je rukovodio finansijskim sektorom Rosnjefta od juna 2012, napustio je kompaniju posle zatvaranja posla kupovine firme TNK-BP, objavile su 23. marta *Vedomosti*. List navodi da je Avrejev, bivši investicioni bankar u Morgan Stanley-u, raskinuo sa Rosnjeftom "uz obostranu saglasnost". Iz Rosnjefta su odbili da komentarišu ovu vest.

drugi suvlasnik državne naftne kompanije, posle ruske vlade. Konzorcijum AAR, dobija za svoju polovinu prodate kompanije 27,7 milijardi dolara.

Novi Rosnjeft će proizvoditi 200 miliona barela nafte godišnje i biti prvi u tom pogledu u svetu, sa rezervama ove sirovine od 28 milijardi barela. Obzirom da su naftna polja TNK-BP-a istrošenija od Rosnjeftovih, to će pogoditi efikasnost ruske državne kompanije. Njeni operativni troškovi očekuje se da porastu sa 2,9\$, na 3,7\$ po proizvedenom barelu i sa 3,04\$, na 3,17% po prerađenom barelu Iskorišćenost rafinerijskih kapaciteta će biti umanjena sa 48,5%, na 45%, prenosi ruska *TV Novosti*.

MOSKVA - Rosnjeft je ugovorio pozajmicu od šest milijardi dolara od ruske Gazprombanke, saopšteno je 19. marta iz ruske državne naftne kompanije. *Ruska TV* javlja da se radi o najvećoj transakciji u istoriji bankarskog sistema Rusije. Kompanija je u protekla četiri meseca već pozajmila

više od 30 milijardi dolara od raznih banaka od Amerike do Kine. Kompanija je takođe dobila avans od 10 mlrd.\$ od trgovaca Vitola i Glencorea kaparišući im zauzvrat pravo prodaje 67 miliona tona njegove nafte u narednih pet godina.

OSLO – Norveški Statoil uspeo je da posle samo tri godine od pronalaska, počne proizvodnju iz naftnog projekta Skuld u norveškom vodama Severnog mora, što je rekord u

istoriji naftne privrede te zemlje, javlja 18. marta upstream.online. Dva otkrivena izvora nafte, Fossekal i Dompap su razvijena u obliku podmorske veze sa plutajućom proizvodnom, skladišnom i istovarnom platformom Norne uz visinu investicije od 1,7 milijardi dolara. Statoil navodi da polje sadrži proizvodno mogućih 90 miliona barela, od čega 90 odsto u nafti, a ostalo u prirodnom gasu.

MOSKVA – Gazprom njeft planira kupovinu jedne fabrike maziva u Finskoj, ili zemljama Baltika, rekao je 18. marta novinarima čelnik tog sektora ruske naftne kompanije Aleksandar Truhan. On je istakao značaj Severnoevropskog tržišta za kompaniju i dodao da se ono trenutno snabdeva (mazivima) iz jedne fabrike u Bariju, „pa bi se smanjili troškovi da imamo svoju fabriku, u Finskoj, Estoniji ili Litvaniji“. *The Moscow Times* navodi da se cilja na fabriku kapaciteta ne manje od 30.000 tona maziva godišnje.

BOLJA VOŽNJA, ČISTIJI VAZDUH

GORIVO VRHUNSKOG KVALITETA PROIZVEDENO U SRBIJI.

GORIVO VRHUNSKOG KVALITETA PROIZVEDENO U SRBIJI.

BOLJA VOŽNJA, ČISTIJI VAZDUH

RIM - Francuski Total ugovorio je prodaju 25% udela kompaniji Mitsui E&P Italia u onshore naftnom i gasnom polju Tempa Rossa. Francuska kompanija u saopštenju izdatom u ponedjeljak ne navodi finansijske elemente posla. Total pri tom zadržava 50% udela i ulogu operatora, dok preostalih 25% pripada kompaniji Shell. Polje se razvija u pokrajini Basilicati na jugu Italije, a investicija je vredna 1,6 mlrd. dolara. Proizvodnja bi trebalo da krene 2016. godine, tempom od 50.000 bbl/d nafte, 230.000 m³/d prirodnog gasa i 240 t/d tečnog naftnog gasa. Ovim će proizvodnja nafte u Italiji biti uvećana za 40%, javlja portal *Oil and Gas Eurasia*.

MOSKVA - Arkadij Abramovič, 19-godišnji sin ruskog tajkuna Romana Abramoviča (foto), kupio je jedno naftno polje u Sibiru, sedam godina pošto je njegov otac prodao svoju naftnu kompaniju u Rusiji Gazpromu za 13 milijardi dolara, objavljuje 20. marta *Bloomberg*. Arkadijeva kompanija Zoltav Resources platila je 26 miliona dolara kroz svoje nove akcije holdingu CenGeo za njenu licencu za eksploataciju naftnog polja Koltogor na ruskom dalekom severu. Samo 70 ljudi u svetu je bogatije od Romana Abramoviča (46), koji ima imovinu od 13,4 milijarde dolara i sedmero dece iz dva braka.

The advertisement features three horses in profile, running from left to right, set against a dark background. In the top right corner is the Lukoil logo, consisting of a red square with the letters 'LUK' in white, and the word 'LUKOIL' in white capital letters below it. The main headline in gold capital letters reads 'LUKOIL GENESIS ZA ČISTOKRVNE KONJSKE SNAGE'. Below this, a large black plastic canister of Lukoil Genesis motor oil is shown. The canister has a red cap and a label with the Lukoil logo, the word 'GENESIS' in large white letters, and 'FULLY SYNTHETIC MOTOR OIL' below it. Further down on the label, it says 'PREMIUM' and '5W-30 4L SN/CF'. A yellow horizontal band across the middle of the advertisement contains the text 'MOTORNA ULJA' in black capital letters. At the bottom left, in white capital letters, it says 'USKORO NA BENZINSKIM STANICAMA LUKOIL SRBIJA'.

MOSKVA – Holding Lukoil Overseas, koji upravlja Lukoilovim poslovanjem u inostranstvu, udvostručio je neto protit u 2012. godini na 1,4 milijarde dolara, sa 695 miliona dolara iz 2011, zahvaljujući većim cenama i proizvodnji. Kako je saopšteno u četvrtak na sajtu kompanije www.lukoil-overseas.com, proizvodnja ugljovodonika u inostranstvu u 2012. (bez kazahstanskog polja Tengiz) iznosila je 68,4 miliona ekvivalentnih barela (+13%). Vrednost ukupnih prodaja uvećana je 9%, na 3,2 milijarde dolara, a EBIDTA 45%, na 2,3 mlrd.\$.

ANKARA - Azerbejdžanska državna naftna kompanija SOCAR postaće do 2018. godine najveći inostrani investitor u Turskoj jer do tada planira da u toj zemlji uloži ukupno 17 milijardi dolara. SOCAR ulaže u rafineriju nafte u Izmiru koja je 70% dovršena, zatim u proizvodnju nafte i gasa i u petrohemijski sektor. Dve zemlje su u energetsom sektoru već izgradile strateško partnerstvo prilikom gradnje gasovoda Baku - Tbilisi - Erzurum i naftovoda Baku - Tbilisi - Ceyhan (BTC), a u planu je izgradnja novog Transanadolijskog gasovoda (TANAP), piše u sredi turski dnevnik *Today's Zaman*.

HJUSTON – Nezavisna američka kompanija Anadarko saopštila je u utorak da je u Meksičkom zalivu pronašla “potencijalno gigantsko” ležište nafte debljine preko 1.000 stopa (304 metara). Potpredsednik kompanije Bob Daniels kaže da polje Shenandoah-2, otkriveno u Walker Ridge Block 51, sadrži naftu mnogo boljeg kvaliteta od ranije pronađenih ležišta na istom području. Anadarko i ConocoPhillips kontrolišu po 30% udela u projektu, uz manjinske partnere Marathon Oil i Venari. *UPI*

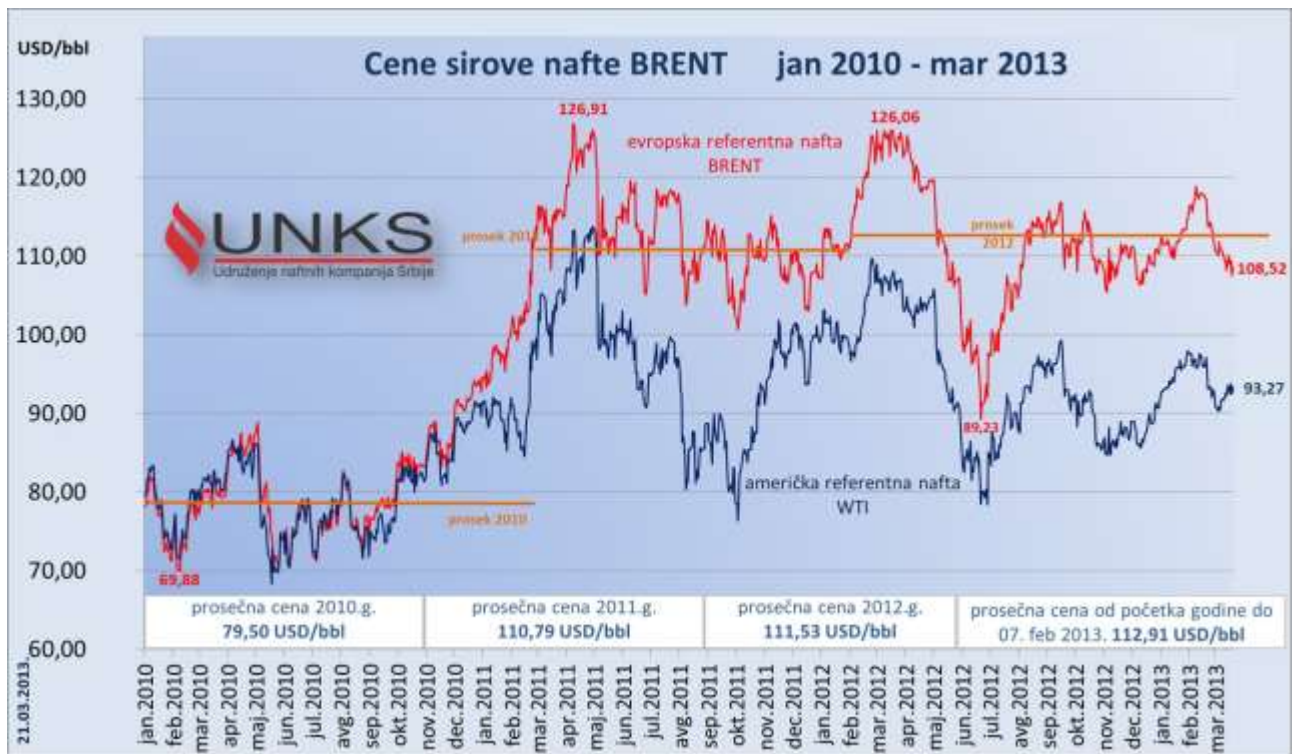
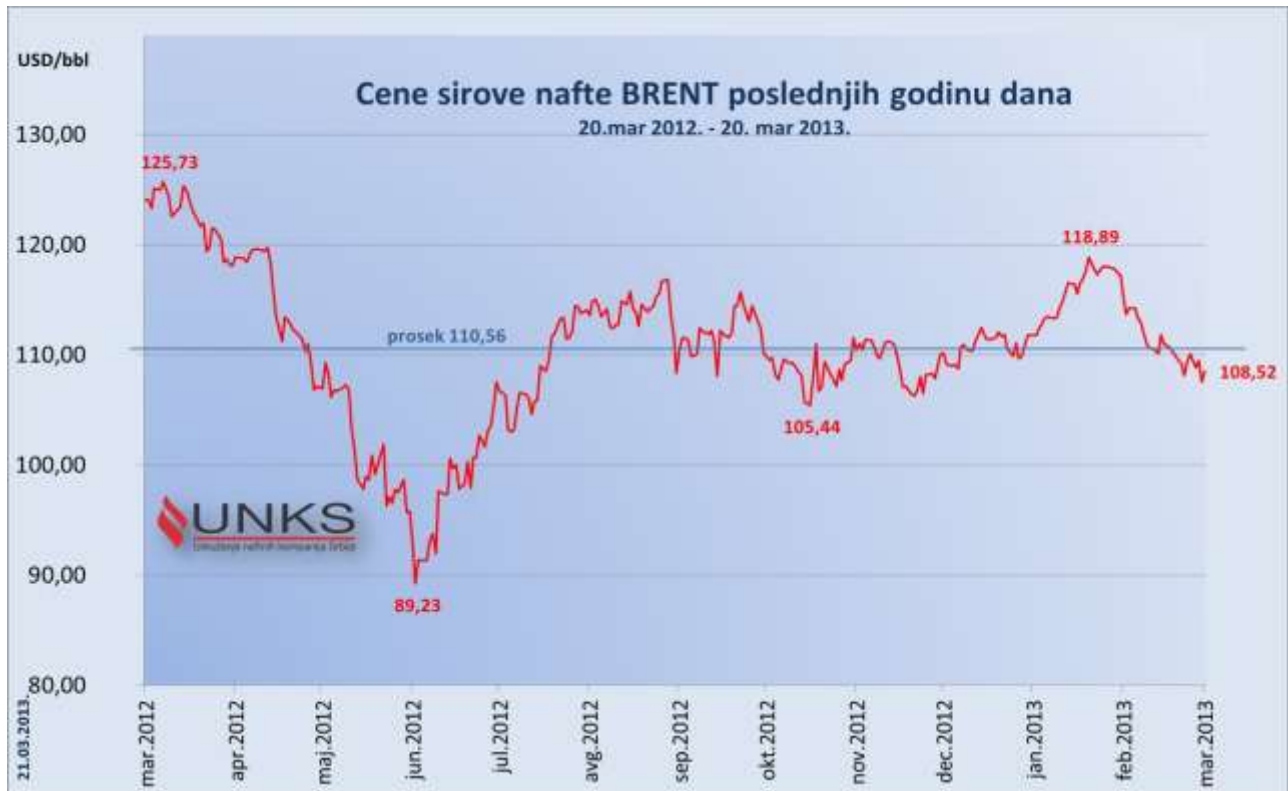
POLITIKA, REGULATIVA, CENE

MOSKVA – Rusija pregovara o dobijanju kredita od Kine u zamenu za dodatne isporuke nafte i gasa istočnom susedu, rekao je u utorak ruski vicepremijer Arkadij Dvorkovič, a prenosi *Interfax*. On je dodao da će finalni dogovori biti postignuti kada o ovoj temi krajem nedelje budu razgovarali predsednici dveju zemalja. (Novi predsednik Kine Si Đinping –

foto - dolazi u državnu posetu Rusiji od 22. do 24. marta, na poziv predsednika Putina). U međuvremenu, predsednik odbora direktora Gasproma Viktor Zubkov rekao je da je Gasprom bio siguran da će zaključiti ugovor o izvozu gasa u Kinu, ali su pregovori oko cene gasa „veoma komplikovani“, piše u četvrtak *The Moscow Times*. „Kina

prihvata količine koje nudimo, ali su pregovori oko cene veoma komplikovani“, rekao je on. Zubkov je dodao da bi Gasprom želeo vezivanje cene gasa za cene nafte, ali kineska strana želi da i drugi reperi budu uzeti u obzir. Rusija trenutno izvozi godišnje 15 miliona tona nafte u Kinu naftovodom ESPO.

HJUSTON - Kompanija ExxonMobil traži od američke vlade da revidira propise o umešavanju etanola u benzin i da se zadrži nivo od 10% etanola u ukupnoj potrošnji benzina. Vlada namerava ove godine da propiše povećanje ukupne količine etanola koji će se mešati s benzinom na više od 10%, što je nivo koji naftaši nazivaju 'zidom umešavanja'. ExxonMobil navodi da vlada, kada je postavljala ciljeve, nije uračunala da će se potrošnja benzina u međuvremenu smanjivati, što je dodatni razlog zašto je sve skuplje proizvoditi benzin s etanolom. *UPI*

VAŠINGTON – Sa 8.5 miliona barela na dan (bbl/d), američki uvoz sirove nafte u 2012. bio je najniži u bilo kojoj godini od 1997, 444.000 bbl/d (5%) manji u odnosu na 2011, zahvaljujući rastu domaće proizvodnje, objavljuje u ovonedeljnom izveštaju Energetska informativna administracija (EIA). Od vrhunca iz 2005, sa 10,1 milion bbl/d, američki uvoz nafte je pao u šest, od narednih sedam godina, ukupno za više od 1,6 mil bbl/d (16,1%). U istom periodu neto prerada sirove nafte u američkim rafinerijama smanjena je samo za 200.000 bbl/d (1,4%). Kao rezultat, uvozna nafta je u preradi u američkim rafinerijama pala sa 67% kapaciteta u 2005, na 57% u 2012. www.eia.gov

Independent Statistics & Analysis

U.S. Energy Information
Administration

PEKING – Kineski naftno-gasni kolos PetroChina okrivio je režim ograničenih cena goriva i gasa kod kuće i veće troškove za uvoz prirodnog gasa za pad neto dobiti u 2012. godini od 13,3%. Ovaj najveći proizvođač nafte u svetu saopštio je u četvrtak da je njegov lanjski profit iznosio 115,3 milijarde juana, ili 18,3 mlrd.\$, naspam 132,9 mlrd juana iz 2011. Vrednost ukupnih prihoda uvećana je 9,6%, na 384 milijarde dolara, prenosi AP. Kompanija je slabije rezultate pripisala i usporavanju privrednog rasta Kine.

中 PetroChina zahvata 39,2% tržišta goriva u Kini 油

PRIRODNI GAS

MOSKVA – Gazprom treba da zadrži monopol na izvoz ruskog gasa u Evropu, ali vlada treba da omogući drugima izvoz utečnjelog prirodnog gasa na brzo rastuća tržišta azijsko-pacifičkog regiona, rekao je (16. marta) ministar energije Rusije Aleksandar Novak. On je na brifingu novinarima pojasnio da Gazprom ima tehničkih mogućnosti da uveća izvoz u Evropu gasovodima, pa „nije održivo slati ruski LNG tamo“. Novak je najavio da će njegovo ministarstvo dostaviti takav predlog vladi u narednih mesec dana. Druga po snazi ruska gasna kompanija, privatni Novatek, tražio je krajem 2012. dozvolu od vlade da ugovara direktno sa kupcima izvoz svog LNG-a, umesto preko postojećih agencijskih ugovora sa Gazpromom. Novatek nastoji da avansnim ugovorima sa kupcima obezbedi sredstva za finansiranje svoj preko 20 mlrd.\$ skupog projekta Yamal LNG, potseća **Reuters**.

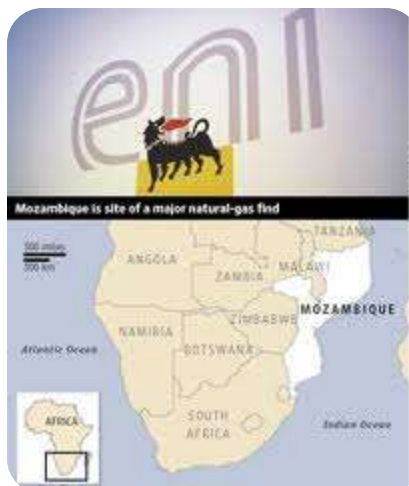
BERLIN - Pod-baltički gasovod Severni tok pokazao se neiskorišćenim, pet meseci posle puštanja u rad druge cevi. Samo 27% raspoloživog kapaciteta do sada zaista je i korišćeno, pokazali su podaci nemačkog operatora gasnog transportnog sustava. U petomesečnom periodu kroz obe cevi gasovoda projektovanog kapaciteta 55 milijardi m³ godišnje transportovano je 6,2 milijardi m³ gasa. Direktna izvoz gasa iz Rusije u Nemačku ipak se povećao u 2013. i to kroz drugu spojnicu Severnog toka, nemački gasovod NEL, javlja **Natural Gas Europe**.

СВЕТ ОКО НАС ПОКРЕЋЕ ЕНЕРГИЈА,
НАЈБОЉА ЈЕ ОНА КОЈА ГА ЧУВА.

ЈП "СРБИЈАГАС"

Народног фронта 12, Нови Сад, Србија
Тел: +381 21 481 1549; +381 21 481 2703
Факс: +381 21 481 1305

RIM, MAPUTO – Gasprom pregovara sa Enijem o kupovini udela u gasnom polju italijanske kompanije u Mozambiku, objavljuje 19. marta **Bloomberg** pozivajući se na dva sagovornika upoznata sa ovim poslom. Čelnik Enija Paolo Scaroni rekao je, međutim, dan kasnije za **Reuters** da je njegova kompanija otvorena za razgovore, ali da o zainteresovanosti Gasproma za sada ne zna ništa. **Bloomberg** u svojoj informaciji navodi da se radi o mozambičkoj offshore Oblasti 4, gde je Eni otkrio ležište od 2,12 biliona m³ gasa. Eni je prošle nedelje u istom bloku prodao udeo od 20% kineskom CNPC-u za 4,2 milijarde dolara ([vidi NEDELJA 15. mart 2013.](#)), kako bi tim sredstvima ubrzao gradnju drugog po veličini LNG terminala za izvoz mozambičkog gasa. Eni sada u Oblasti 4 poseduje udeo od 50%."

ATINA – Čelnik Gasproma Aleksej Miler posetio je u sredu Atinu, drugi put u osam dana i "izgleda" dobio obećanje od vlasti Grčke da će otkloniti uslov iz tendera za prodaju gasne korporacije DEPA u kome se zahteva od pobjednika da položi garanciju u visini 20% prodajne cene, piše u četvrtak atinski dnevnik **ekathimerini.com**. List navodi da ruskog kolosa, kao i druge pretendente za kupovinu DEPA brine visina od 425 miliona evra dugovanja nezavisnih proizvođača električne energije grčkoj državnoj kompaniji. Novine pišu da je ponuđena i mogućnost gradnje kraka gasovoda Južni tok do Grčke, ako Gasprom kupi kompaniju DEPA. Iz vlade Grčke je saopšteno da je jedna od tema razgovora sa Milerom bilo i interesovanje Gasproma za ulaganja u izgradnju i rukovođenje električnih centrala, sa ciljem izvoza struje.

LONDON – Ruski tajkun Oleg Deripaska predložio je u intervjuu **Financial Times-u** podjelu Gasproma na dve kompanije. Jedna bi snabdevala gasom Evropu, dok bi se druga usmerila na poslove u istočnom Sibiru i Dalekom istoku. On je takođe rekao da Gasprom snosi krivicu što je cena prirodnog gasa u Evropi skoro dvostruko iznad one u SAD.

MOSKVA – Gasprom je potpisao ugovor o gradnji podzemnog skladišta gasa u Južnoj Moraviji u Češkoj Republici, saopšteno je u četvrtak iz ruske kompanije. Skladište će biti kapaciteta 448 miliona kubnih metara, što će uvećati ukupne gasne skladišne kapacitete Češke za 14%, na 3,26 milijardi m³. Gasprom planira da 2014. počne gradnju skladišta i otvori ga dve godine kasnije. Ruski kolos će sa češkim partnerom, naftno-gasnom firmom MND investirati oko 128 miliona dolara u gradnju ovog skladišta. *The Moscow Times*

RAVENA – Operateri i proizvođači moraju da prilagode dugoročne ugovore o prodaji prirodnog gasa novim uslovima na tržištu, rekao je 20. marta CEO Enija Paolo Scaroni. “Mi trenutno pregovaramo o izmeni preuzmi-ili-plati ugovora sa svim snabdevačima, Statoilom, Sonatračom, NOC-om i Gaspromom”, izjavio je Scaroni na konferenciji Offshore Mediteran u Raveni. *AGI*

OSLO - Statoil je objavio 18. marta pronalazak polja prirodnog gasa u podmorju Tanzanije sa rezervama od 113 do 170 milijardi kubika. Novootkriveno polje Tangawizi-1 je treći veliki pronalazak Statoila u Bloku 2 u Tanzaniji, gde sa partnerom američkim Exxon Mobilom sada ukupno raspolaže rezervama od 4,2 do 4,8 biliona kubika gasa.

SIDNEJ – Australijska kompanija Sino Gas & Energy objavila je u sredu ogromno uvećanje rezervi u njena dva polja prirodnog gasa u bazenu Ordos u Kini, koja razvoja u okviru PSA ugovora sa tamošnjim partnerima. Na osnovu

testnih bušenja u minuloj godini, nezavisni revizor RISC Operations utvrdio je da su proverene i verovatne rezerve gasa u ta dva ugovora uvećane bezmalo 15 puta od januara 2012. godine sa 6,2 milijarde kubnih metara na 92 mlrd. m³ gasa. *Upstream*

ANALIZA: GASPROM BILATERALNIM DOGOVORIMA RAZBIJA STRATEGIJU BRISELA

MOSKVA - Počev od 2000. ruska energetska politika počiva na tri principa, prevashodno rukovođena ekonomskim, odnosno komercijalnim interesima: Uskraćivanja energije nekooperativnim državama ; preuzimanja strateških energetskih poslova u inostranstvu i preusmeravanja energetskih tranzitnih pravaca, objavljuje 18. marta propagandno-informativni portal *openDemocracy*. U tekstu pod naslovom: Može li se Evropa suprotstaviti ruskoj energetskej politici, analiziraju se efekti tzv Trećeg energetskog paketa EU, kojim Evropa, oslonjena sa dve petine na ruskom gasu, izaziva Moskvu obavezujućim pravilama razdvajanja poslova proizvodnje i snabdevanja energentima i otvaranjem istrage protiv monopolskog ponašanja Gasproma.

Oružje Gasproma:

Dr Agnia Grigas u analizi navodi da je Rusija od 2000. u više od 50 slučajeva obustavljala snabdevanje naftom i gasom, prvenstveno članicama ZND i istočnoevropskim državama.

Pri tom je najčešći razlog bilo odbijanje ponude Moskve da preuzme kontrolu nad tranzitnim transportnim pravcima za svoje energente preko tih zemalja. U skladu sa tim načelom je i drugi princip – kupovine strateških energetskih, prvenstveno infrastrukturnih transportnih pravaca, na šta se nadovezuje i poslednji princip preusmeravanja tih puteva, ako kupovina, odnosno obezbeđenje

kontrole nisu bili mogući.

[NASLOVNA](#)

Odgovor Brisela:

EU se ovome suprostavlja obavezujućim propisom razdvajanja poslova proizvodnje, od snabdevanja energentima na području zemalja članica. Gasprom je tu direktno pogođen kao suvlasnik cevovodne infrastrukture u nizu EU zemalja: Estonija (37% firme Eesti Gaas), Finska (25% u Gasum Oy), Letonija (34% u Latvijas Gaze), Litvanija (37% Lietuvos Dujosa) i Poljska (48% EuRoPol-a). Ovom spisku će se dodati i verovatno i preuzimanje vlasništva nad deonicom Južnog toka kroz Bugarsku, procenjuje autor. Razdvajanje vlasništva EU značilo bi da bi transportne kompanije u kojima je Gasprom suvlasnik morale biti prodane nezavisnom igraču na tržištu. Od tih šest EU zemalja samo je Litvanija pokušala prodaju gasne transportne kompanije Lietuvos Dujos, da bi se Gasprom u 2012. obratio arbitražnom sudu u Stokholmu, a ovaj odlučio da se sa razdvajanjem može nastaviti, bez obzira na ishod. Drugi pokušaj suprostavljanja Brisela energetskej politici Rusije je pokretanje istrage o načinu na koji Gasprom određuje cene izvoznog gasa i zloupotrebljava monopolski položaj, odnosno blokira ulazak konkurencije u osam zemalja članica, opet na zvaničnu pritužbu Litvanije.

Epilog:

Iako je postupak u toku, njegovi rezultati i efekti su neizvesni, jer se mogu protumačiti kao nasilje nad jednim od učesnika na slobodnom tržištu, konstatuje autor. Ključni problem za koji Brisel nema rešenja je što niz zemalja nema drugu alternativu do snabdevanja ruskim gasom. Na toj osnovi će Moskva nastaviti da igra na *divide et impera* energetske kartu osvajanja bilateralnim sporazumima jedne po jedne članice EU. Uteha Briselu je nada da će vremenom politike diverzifikacije energetskih izvora, potencijali škriljnog gasa i obnovljivi izvori oslabiti energetske zavisnost od Rusije, zaključuje analiza.

BUKUREŠT - Rumunske državne rezerve prirodnog gasa mogle bi nestati za 15 godina pa zemlja nije u situaciji da izvozi taj energent, objavilo je u utorak Ministarstvo saobraćaja

vlade u Bukureštu. Rumunija trenutno ima 98 milijardi kubnih metara dokazanih rezervi prirodnog gasa, koje će se po sadašnjem ritmu potrošnje iscrpeti za 10 - 15 godina. Rumunija, naime, trenutno troši 13 milijardi kubika godišnje, od čega 10 mlrd. m³ iz domaćih izvora, a uvozi 3 mlrd. m³, pa Ministarstvo smatra da ne može sebi dozvoliti izvoz gasa,

što neki krugovi zagovaraju , prenosi rumunski dnevnik *Nine o' Clock*.

BANJALUKA - Iako je BiH potpisivanjem Ugovora o Energetskoj zajednici sa EU na sebe preuzela niz obaveza, zbog nepostojanja političkog dogovora vrlo malo je urađeno, posebno kada je u pitanju sektor gasa, pišu 18. marta *Nezavisne novine*. List potseća da je Sekretarijat Energetske zajednice (EnZ) prvo početkom 2012. nadležnim resorima u

Sarajevu „pripretilo“ pokretanjem postupka zbog kršenja ugovora, da bi godinu dana kasnije, odnosno krajem januara ove godine, dao rok od dva meseca za usvajanje zakona o gasnom sektoru na državnom nivou (vidi [NEDELJA, 25. januar 2013](#)). Taj rok ističe 24. marta ove godine i gotovo je izvesno da od zakona o gasu na nivou države neće biti ništa,

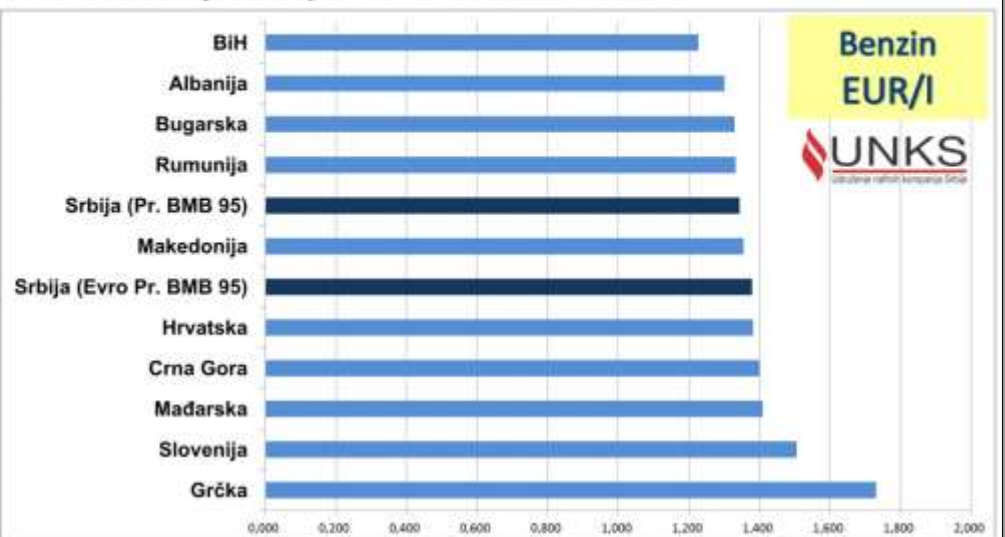
konstatuju *Nezavisne*. U ovom pismu ukazano je da u FBiH ne postoji regulatorna agencija, kao i da ni jedan entitet nema odgovarajućih pravila o mrežnim tarifama, procedurama,

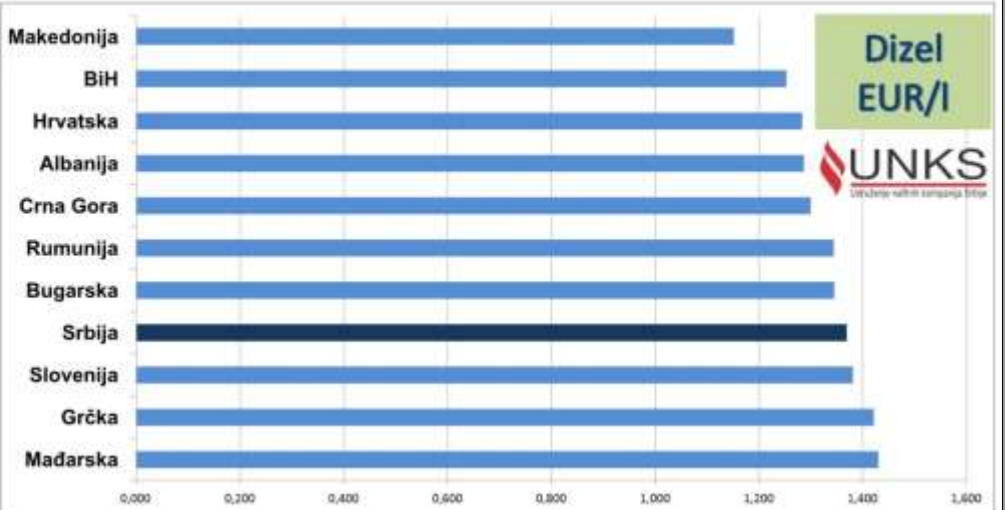
otvaranju tržišta i tehničkim regulativama. „Postojanje takvih pravila suštinsko je i za pravnu regulatornu sigurnost neophodnu za privlačenje potrebnih investicija u infrastrukturu, poput ‘Gasnog prstena’ Energetske zajednice“, ističe se, između ostalog, u pismu. Za razliku od RS, FBiH još nema zakon o gasu i veoma malo je uradila na ovom polju. Isto tako, RS u obliku Regulatorne komisije za energetiku RS ima regulatora, dok je u FBiH posao regulatora u resornom ministarstvu, što je sa stanovišta zakonodavstva EU neprihvatljivo.

Prosečne maloprodajne cene goriva u zemljama regiona 20.03.2013 izraženo u EUR po srednjem kursu nacionalnih banaka

Benzin (EUR/l)		
UNKS <small>Ujedinjena naftna kompanija Srbija</small>	BMB 95 (EN 228)	procenat prosečne cene u regionu
Grčka	1,730	124,36%
Slovenija	1,505	108,19%
Mađarska	1,410	101,36%
Crna Gora	1,400	100,64%
Hrvatska	1,382	99,35%
Srbija (Evro Pr. BMB 95)	1,379	99,13%
Makedonija	1,355	97,41%
Srbija (Pr. BMB 95)	1,343	96,54%
Rumunija	1,333	95,82%
Bugarska	1,329	95,54%
Albanija	1,300	93,45%
BiH	1,227	88,20%
Prosečna cena u regionu		1,391

Dizel (EUR/l)		
UNKS <small>Ujedinjena naftna kompanija Srbija</small>	Evro dizel (EN 590)	procenat prosečne cene u regionu
Mađarska	1,430	108,02%
Grčka	1,421	107,32%
Slovenija	1,381	104,30%
Srbija	1,369	103,38%
Bugarska	1,345	101,56%
Rumunija	1,345	101,54%
Crna Gora	1,300	98,18%
Albanija	1,286	97,14%
Hrvatska	1,283	96,93%
BiH	1,253	94,61%
Makedonija	1,152	87,03%
Prosečna cena u regionu		1,324

ZAGREB - Hrvatski Državni inspektorat ove godine raspolaže sa čak 70 odsto manjim sredstvima za ispitivanje kvaliteta goriva koje se prodaje na benzinskim stanicama u Hrvatskoj, saznaje *Novi list*. Ovaj dnevnik piše u sredu da u Hrvatskoj, naime, ni jedan propis ne kaže da proizvođači i distributeri goriva moraju koristiti usluge nezavisnih laboratorija. Proizvođač, naime, svoje gorivo testira samo u sopstvenim laboratorijama, a država ga kontroliša samo povremeno. Prema odgovoru Državnog inspektorata Novom listu, prošle godine državni inspektori su na benzinskim pumpama uzeli svega osam uzoraka benzinskog i dizel goriva. Kako dodaju, lani su obavili i 270 kontrola kvaliteta i markiranja tačnih naftnih goriva u skladu sa odredbama referentne Uredbe.

TIRANA – Kanadski Bankers Petroleum je saopštio da će ove godine izvesti oko 120 horizontalnih i vertikalnih bušotina u naftnom polju Patos-Marica u Albaniji. U izveštaju za 2012. kompanija navodi da je u toj godini visina njeni troškova u sektorima proizvodnje, prodaje i transportha narasla na 135,5 miliona dolara, sa 106 mil.\$ iz 2011. Porezi i i renta splaćeni vladi u Tirani uvećani su istovremeno 23%, na 78,4 miliona dolara. Patos-Marica je najveće onshore naftno polje u kontinentalnoj Evropi sa oko 7,7 milijardi barela nafte in place, prenosi 19. marta *SeeNews*.

ZAGREB - Hrvatska agencija za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata (HANDA) je obavezna da formira zalihe od 57.000 t motornog benzina, 151.000 t dizel goriva, 33.000 t TNG-a, 20.000 t goriva za mlazne motore i 410.000 t sirove nafte, odlučila je na sednici 21. marta vlada u Zagrebu.

Energetika-net

ZAGREB - Budžetski nadzor Ministarstva finansija Hrvatske ušao je u četvrtak popodne u prostorije JANAF-a, potvrdio je to *tportalu* predsednik uprave JANAF-a Dragan Kovačević. Prema neslužbenim informacijama inspektori Ministarstva finansija su u četvrtak posle tri neuspela pokušaja u tri poslednja meseca uspeli da uđu ući u prostorije naftne transportne kompanije, i to uz intervenciju zagrebačke policije. Kovačević je oštro demantovao da su službenici ministarstva ušli s policijom u firmu, nazivajući informaciju koju u petak prenose bezmalo svi hrvatski mediji 'žestokom laži'.

**ЗА ЕФИКАСНИЈЕ
И СИГУРНИЈЕ ПОСЛОВАЊЕ**
КВАЛИФИКОВАНИ ЕЛЕКТРОНСКИ СЕРТИФИКАТИ ПКС

Привредна комора Србије омогућила је својим члановима, свим привредним субјектима бесплатно издавање квалификованих електронских сертификата, помоћу којих можете из своје канцеларије да поднесете ПДВ пријаву, проверите финансијски рејтинг своје предузећа са којима сарађујете, отплаћавате погуду и тражилиште, поднесете царинску декларацију, пријаву и одјаву запосленог.

Ова напредна, савремена и јединствена услуга Привредне коморе Србије омогућава предузетима и пословним људима сигурно електронско пословање, смањене трошкова, pojednostavljenу процедуру и повећане ефикасности у раду.

pkzca@pks.rs www.pks.rs/ca

У НАЈБОЉЕМ ИНТЕРЕСУ СРПСКЕ ПРИВРЕДЕ ПРИВРЕДНА КОМОРА СРБИЈЕ

 СРПСКА ПРИВРЕДНА КОМОРА